

Sau ngày 26-12-1946, ngày Chính phủ của ông Hồ chí Minh tuyên bố toàn quốc kháng chiến, gia đình tôi buộc lòng phải trốn về quê nhà ở huyện Mỹ Đức. Lúc đó, chúng tôi đang ở thị xã Thái Bình, sau khi quân Pháp trở lại chiếm đóng, lực lượng Việt Minh và quân Pháp đánh nhau, người dân bị ép giữa hai bên nên đã trốn, bị rơi xuống là những gia đình có các cụ già và trẻ nít chân yếu tay mềm. Thế là phải chạy.

Đầu tiên, tôi đưa vợ và ba đứa con, một đứa năm, một đứa bốn, một đứa hai tuổi theo dòng người chạy ra khỏi thành phố. Chúng tôi đi đâu cho được an toàn, người ta đi đâu, chúng tôi theo đó vì thế tình, chúng tôi biết nơi nào là an toàn. Thế nhưng người ta tìm được những vùng chôn có giao tranh, rồi có thân thuộc hoặc bạn bè đến những nơi nấu qua ngày, chúng tôi phải trốn đi nơi quen sinh sống. Cháu ai cũng nhớ câu:” Xấu nhà ra thối nghĩ”, một nơi là nơi có cái, nghĩ nghĩ không thích hợp, làm sao sống được, nhất là có vợ con đùm bọc như tôi.(take2tango.com Văn chương)

Những tôi không có cái may mắn trong hai trường hợp trên. Là con một một gia đình khá giả, những song thân tôi đã mất. Vợ tôi có người anh, tức là anh Lành đây, thì anh đã tuyển tích giang hồ vài năm trước. Thế là cô được phải tính theo cô được, vợ chúng tôi bàn với nhau đi đâu hay đó, chúng tôi biết làm sao bây giờ ?

Cùng đoàn người lũ lượt như thác chảy, bồng bồng, ôm xách, gánh đi, theo bóng xe đạp, xích lô vv... nghĩa là với bất cứ phương tiện gì, có người gánh hai bên hai đứa con, tuôn ra khỏi thành phố, nơi đang giao tranh ác liệt, những người như chúng tôi rách, nhếch nhếch lúc phải đi lên xác chết mà đi, bị rơi sau lưng những gì đang có: nhà cửa, đồ đạc, công ăn việc làm, tất cả một thế, chúng tôi quây quần một đứa con, một cái quần áo và chút tiền bạc, tất cả trang trải sinh sống được được người gió bụi một cuộc đời vô định.

Đi theo quây quần, chúng tôi đi Đông Ngâm, một thị trấn như cũng thuộc tỉnh Thái Bình. Đây là giao điểm của nhiều con đường nên dân trốn đông lắm. Vợ tôi đang có thai bốn, năm tháng, rồi ba đứa con nhỏ, không xoay xở gì được. Sinh sống của gia đình chỉ trông vào một mình tôi. Còn chút vốn liếng, tôi xoay qua nghề buôn bán. Bắt được các món bán hàng ngoài chợ như thuốc tây, thuốc lá ngoài chợ, đá lã, bột lã, đèn pin, quần áo vv... đem đến nơi thành ra, tôi mua rồi đem bán lại cho các bạn hàng bán lẻ để chờ đợi. Cũng tạm được sống qua ngày một cách chật vật.

Khi hàng khan hiOm, OĐOng Năm không có, tôi đi Kim SOn - Ninh Bình hoOc lên cOchOĐOi - ĐOng quan lòng hàng. TOKim SOn - Phát DiOm tôi phOi đi tOu thOy ban đêm đOlên COng ThOn - ChOĐOi. NhOng tOu thuyOn này nOu đi ban ngày sObO máy bay Pháp bOn phá vì Pháp cho là tOu bè chOquân lOng, quân đOng cho ViOt Minh.

MOt lOn OĐOng quan ra vOmOi đOc vài cây sO, tôi suýt chOt vì hai chiOc máy bay phóng pháo cOa Pháp đOn bOn phá và thObom. Tôi cùng mOt đám vài chOc ngOi đi chOvO, nOm mOp xuOng mOt thOa ruOng trOng bông thOa thOt, trOn mình cho máy bay nOtOng loOt đOi liên, vòng đi vòng lObOn và thObom vào mOt ngôi đình lOn gOn đO, cOgOn nOa giOmOi chOu đi. TOng kOt: hai ngOi bOđOn chOt, bOn, năm ngOi bOthOng, ngôi đình bOnát mOt gian. Tôi may mOn thoát chOt.(hon-viOt.co.uk Văn hOc)

Khu này đOn vào làng Chuông, nOi sOn xuOt nón bài thOcó tiOng. Hàng hoá Ovùng này đOa tOHà nOi hay Hà đông ra rOt nhiOu nhOng nOu không thOo sObO mua hàng giO. ThOđO đá lOa có lOn ruOt bút chì, nhìn không quen không thOy. ThuOc Dagenan làm bOng bOt gOo, thuOc kí ninh cũng bOng bOt pha phOm vàng vv...ThuOc lá Philip Morris, thuOc Bastos xanh, cái vOy hOt nhOng ruOt là giO. BOhàng giO là lOvOn chOng chO. Dù có gOp lOi kOđO bán cho mình cũng không bOt đOn hOđOc. HOchOi tOnh bO, nào hOcó bán cho mình thOhàng đó bao giO. “ChOc anh nhìn lOm đó” là xong.” (nuocviet.org)

MOt bOa OĐOng Quan, tôm khô rO quá. NhOng con tôm to, đOau, thOm tho, rOt ngon, mà giá hOt sOc rO. Tôi đOnh trOtiOn lOy hai yOn (20 cân), đOa vOcho nhà tôi bán, lOi cho con ăn. Khi móc Obên đOi lên thì toàn thOtôm nhOxOu, đen thui, gOy nát. ĐOy, nhOm mOt mua vào là bOlOa, bán không đOc, ăn không xong.”

Chú HOng ngOng nói, ném cái nhìn qua tôi:

“ Anh Vũ đOy dùm em cái điOu !”

Cái điOu thuOc lOđOng OphOa tôi mOc dù tôi ít hút. Tôi đOy ra giOa đOanh MOu chuyOn lOi chOchú HO. Tuy không hOhàng ruOt thOt, vOchOng HOrOt quý chúng tôi và dù hOn tuOi, HOvOn xOng hô vOi tôi nhOthO. HOnói, anh nhOtuOi nhOng Ovai trên.

Cái điếu men xanh đặt trong bát gỗ väng chß đã trßc mßt, Hßn thông nß, mß cái vß hßp thußc có nhãn hißu “Pastille”, thußc hoßc Pháp, vß mßt điếu, lßy cái đßm nßa lßy lßa tßng nß đèn Hoa kß, ngßa ngßi hút sßng sßc, nhß khói, mß mßng nhìn lên trßn nhßa nhß hßi tßng lßi chuyßn đã qua. Nhßp mßt ngßm trà vßi vß thích thú, Hßn nói:

“Trà sen rßt ngon, đã quá lâu không đßc ußng. Còn thußc hút, trßc kia tôi vßn hút thußc lá, nhßng tßng đi tßn cß, thußc lá không có phßi hút thußc Lào rßi thành quen. Bây giß tôi lßi chß thußc Lào, thußc Lào Vĩnh Bßo hoßc Tiên lßng. Không có điếu, tôi mßi phßi hút thußc lá. Hßi đi tßn cß, điếu bát không có cß phßi hút điếu cày. Hút cũng đã.”

“Nhßng điếu bát hút bßt nóng và điếu thußc bao giß cũng ngon hßn, phßi không Hßn.” Chú Tußn góp ý.

Hßn trß lßi:

“Đß, đúng, thßa chú. Chính vì vßy mà nhißu ngßi chuyßn trß thußc Lào còn dùng xe điếu trúc dài cß thßc cho mát thêm.”

Chúng tôi trao đßi vài câu chuyßn ngoài lß trong lúc Hßn nghß đß hút thußc, ußng nßc. Anh Lßnh cũng kéo cái điếu, vß thußc hút. Chú Tußn, tôi và hai ông bßn, Mßu và Giß, ông hàng xóm buôn bán ngũ cßc “Vßn Lßi”, và ông Tißn Ích tßp hóa, chúng tôi lßy thußc lá Cßm Lß hoßc Bastos xanh ra hút hoßc thßng thßc nhßng chén trà pß sen do chú Tußn cô Thß đßa tß Hßi đßng qua cho.

Phía các bà, cô Thß, thím Hßn, chß Lßnh, chß Mßu, chß Giß, mßy chß khác, nhà tôi, em Bé con chú cô Tußn và cß chßc đßa trß, quây qußn trên bß bàn gỗ và sßp đß kß, đang lßng nghe câu chuyßn chú Hßn kß. Lúc này chú tßm ngßng, bßng y cái mißng con nít, ngßi lßn đßc đßp xß xú báp tßi đa, gßn nhß mßt cái chß. Hßt đßa cßn lách tách, mßt, kßo, đßa hßu, nßc trà, nßc ngßt có đß.

Tôi và nhà tôi vßa đßi khách ăn xong bßa tßi, đã bßt đßu tß sáu giß chißu, và chß ngßi i làm cho chúng tôi đang thu đßn bát đĩa đß rßa. Lâu ngày mßi đßc gßp lßi, sau nhßng lßn bß bom đßn

chứt hứt, chúng tôi kứ cho nhau nghe nứi đứn trứng trong cuức đứi tứn cứ, chính sách tiêu thứ kháng chiứn, đứng không nhà trứng cứa chính phứ Viứt Minh và niứm vui mứng còn sứng sót cho đứn hôm nay.

Không mứng sao đứ c, kứ đã sáu, bứy năm bứt tin nhau, có nhứng ngứi bứn cứa chúng tôi đã ra đi vĩnh viứn vì chiứn tranh, dù còn rứt trứ. Lứi thêm cái tâm trứng Tứt này còn gứp mứt nhau đây, Tứt sau chứa biứt ra sao !

Sứ dĩ tôi chứn tứi nay đứ hứp mứt tứt niên vì mai đã là ngày 29 tháng chứp, gia đình nào cũng còn nhiứu viức phứi làm trức khi đón Xuân Quý Tứ (1953). Tôi muứn mứi ngứi đứn nhà tôi vì chúng tôi ứ gứn trung tâm thành phứ, không xa nhứ nhiứu anh ứ ngoứi ô nhứ Đứng Mác, Cứu Dứn, Cứu Giứy vv...nhân tiứn có chú cô Tuứn và em Bé tứ Hứi đứng sang ăn Tết vứi gia đình tôi. (dunglac.org)

Cô Thứ thứo nứu cứ, khi ông bà nứi tôi còn sứng, nhà có cứ bàn, cô chứ huy cho ngứi làm có thứ đứi vài trăm ngứi cũng đứ c. Cô biứt cách làm giò chứ, nem mức, nứu bóng vứy, các đứ xào. Tôi mê nhứt món bún thang cứa cô, nhứng món khác nhứ nem rán (chứ giò), bún chứ, bún măng, bún bung, bún riứu cua vv...món nào có bàn tay cô sẵn sóc cũng đứu ngon.

Chúng tôi đã đứt vài cứp bánh chứng và mua các thứ mứt, hứt dứa. Chú Tuứn cô Thứ đứa tứ Hứi đứng sang làm quà cho mứy kí kứo gứng, đức sứn Hứi đứng. Hứi đứng còn có bánh gai và bánh đứu xanh, cũng nứi tiứng.. Biứt ý chú Tuứn và mứy ông bứn, tôi đã lên hàng Buứm, hàng Ngang ôm vứ vài chai Mai quứ lứ, vài chai vang. Có đông ngứi hứi hứp ban đêm, tôi đã nói qua vứi ông trứng phứ Huứ, nứi tôi cứng.

Bên ngoài trứi lứnh se sứt, thứnh thoứng vứn nghe nhứng tiứng ứm ì cứa đứi bác tứ xa vứng vứ. Hà nứi ban đêm giứi nghiêm tứ 11:00 giứ nhứng tôi đã sứp đứt chứng cho mứy anh chứ xa không vứ đứ c. Cái hứa lò đứ giứa nhà đứy than hứng, than nứm quứ bàng cho lứa rứt đứm, tí tách nứ mứi khi bứ thêm than mứi. Mứt ông hàng xóm cứa tôi nguyên là thứ giứt ứi, trức khi đứi đi nứi khác đã đem tứng tôi cái hoứ lò này. Tôi bứo ông không biứt tôi có tài quay qua nghứ giứt ứi nhứ ông không, nhứng ông nói thì cứ đứ đó, mùa đông đứt than sứi ứm rứt tiứn. Ông tứng tôi vì ông đứ mứt chiức không muứn khuứn đi. Và hiứn giứ, tôi dùng nó lứn đứu tiên, thứy quứ nhứ ông nói. Có lứa than và hứi ứm, trứ con ngứi lứn có vứ thích thú và ứm cúng hứn. Hai ngứn điứn 60 watt đã tứt bứt mứt vì chứngứi nghe chuyứn không cứn ánh sáng nhiứu. Trên bàn thứ tứ tiên, hoa trái bày biứn, đèn bóng nhứ và hứng thứp thứng trức tứ ngày ông Táo chứu Trứi.

N&#c trà pha, rót liên h&i. Nhà tôi b&o ch& ng&#i làm cho thêm n&#c sôi và m&i m&i ng&#i th& n&m lo&i k&o g&#ng H&i d&#ng chú cô Tu&n mang qua. Qu& danh b&t h& truy&n, k&o m&ng ch& không d&y nh& k&o l&c, m&t sáng nh& g&#ng vì làm b&ng m&ch nha v&i đ&#ng, v&i l&c, cũng có lo&i b&ng h&t đ&iu, và b&t va-ni. C&n th& m&t mi&ng, nó dòn tan trong mi&ng, ng&t, bùi, th&m, n&u so sánh, k&o l&c thua xa. Sau đó là tách trà sen. Và tình gia đình, tình b&n. Quá thú v& ! Nh&ng câu chuy&n làm đ&m thêm nh&ng &m trà và l&ng đ&ng thêm khói thu&c trên tr&n nhà.

Chú H&n đ&ng h&ng vài cái báo hi&u. Căn phòng l&i im l&ng nh& t&. Chú k& ti&p:

“M&t b&a, đang đi ki&m mua thu&c Lào Vĩnh B&o, tôi g&p anh L&#ng tr&#c kia cùng làm chung trong nhà máy xi-măng H&i phòng m&y tháng. Tay b&t m&t m&ng, h&i thăm h&i nom xong, anh nói:

“ Bây gi& anh ch& đ&nh đi đâu làm ăn ? & mãi Đ&ng Năm Thái bình ki&m s&ng không n&i vì ng&#i buôn bán nh& mình đông quá. “

Tr&m ngâm vài phút nh& th& suy nghĩ chuy&n gì, r&i anh ti&p:

“ Tôi cũng đã & đó ít tháng. Buôn bán ch&t v&t l&m mà tình th& này còn đánh nhau lâu.”

Tôi th& dài:

“ Chính tôi cũng ch&a bi&t đ&a v& con đi đâu. V& tôi l&i đang có mang, g&n sinh.”

Hai tháng sau, khoảng tháng 8-1947 gia đình tôi đã về thành phố Hải Phòng nhờ anh Lê Văn Hưng đi xin được đi công tác. Thực ra có lẽ là Đảng Năm cũng không sợ đi công tác. Nhưng buồn vượt quá đông, dân tiêu thụ ít mà mình lại không có vốn, y như anh Lê Văn Hưng nói.

Chú Hǎn nâng tách nh p m t ng m trà:

“Đầu tiên chúng tôi theo cái mớ ng cũ: buôn bán chợ trời, cái nghề đã sẳn có. Đầu anh mợ sinh đem gởi bà cõ hàng xóm, biếu cõ ngày vài đồng để cõ mua trầu. Nghề ng nghề này ở đây đòi hỏi phải có mớ t sỏ vờn khá. Ngợợi ta bán cái quýt điờn rỏ, ít bóng điờn, cái thau, cái nỏi, bẻ bàn ghẻ vv...mình phải có tiền mua để đó, nghề ngợợi tởn cõ vờ thiỏu để dùng để phải mua, thỏ là có lỏi. Có khi lỏi gỏp đôi. Nghề ng đào đầu ra vờn để buôn chợ trời bây giờ. Có chút vờn liờng góp nhóm, đi tởn cõ khỏp mợi vùng để t nỏcc đã tiêu gỏn sỏch. Không tiêu không lỏ để cõ nhà nhỏn đối? Ngợợi lỏn nhỏn còn để c chỏ trỏ con đối là chúng khóc nghề ng xỏ lên. Sau khi suy nghĩ, bàn tính chán chê, tôi đành phải xoay qua nghề khác: nghề hỏt tóc dỏo.

Phở i, hớt tóc không cần nhieu vòn hay có thể nói, chỉ bẻ sụn vòn nhứt mọt lòn. Mua vài cái tông-đơ, vài con dao, vài cái kéo, vài cái lòn c, cái hòm đựng đựng c và ít đồ lặt vặt khác, à thêm cái khăn choàng vài vuông vòn i tròng nà. Thế là xong. Tôi giao vòn c chỉ trỏ i cho nhà tôi, đả nhà tôi kiể m đả c đựng nào phở thêm mả rau, mả dả thì kiể m. Còn tôi, mọt bui sáng đả p trỏ i, tôi xách hòm lên đả ng.

Cũng phải nói thêm, tôi chỉ nghĩ đến các học sinh này từ một ông thầy. Bà mua đến các cái tông-đơ và con dao cạo và cái kéo, để tập nghề, tôi đề nghị đưa con ra tập cắt. Hai tháng bé, chúng ngửi kia, hí hửng đến cắt tóc cho, mừng húm.

M&i đ&u tôi c&t th&p, r&i cao đ&n và cu&i cùng c& hai cái đ&u cùng tr&c t&u nh& đ&u s& c&. Chúng s& lên đ&u r&i vào tr& c g&ng soi, khóc oà lên b&t đ&n:” B& c&t h&ng đ&u con r&i !” Tôi b&o:” C&t v&y cho mát.” Chúng cãi:” Mùa này đang l&nh th&y bà ch& mát gì b&. Con b&t đ&n b&.” Đ& dành mãi chúng không nghe, tôi ph&i đ&a đánh đòn vì t&i không vâng l&i, chúng m&i yên.”

Hai th&ng con trai chú H&n ng&i trong góc xía vào:

“ Mùa Đông đó t&i con rét quá, b& à !”

Thím H&n b&o chúng:

“ , đ& b& k& chuy&n. Đ&ng nói leo !”

Chú H&n l&i đ&ng h&ng r&i l&i tiếp:

“Đ&a con gái s& b& đ&a ra làm v&t thí nghi&m, tr&n m&t tiêu sang nhà hàng xóm. Kia, nó ng&i góc kia !” Chú H&n đ&a tay ch& con bé H&ng ng&i c&nh m& nó, đôi m&t thao láo nhìn b&.

Tôi còn c&t “thí” cho nh&ng đ&a tr& hàng xóm, hai hôm sau m&i quen tay. Cái lò so tông đ& c&ng quá, bóp không quen, m&i r&i tay. Còn c&o thì dao chóng cùn quá, đ&t c& da ch&y máu, khách hàng con nít kêu la ôi ôi. Nh&ng vì c&t thí, đ&ng mình c&a tôi là b& ho&c m& chúng đ&ng ngay bên c&nh, tr&n tr&ng con m&t:

” Tèo, mày không đ& chú phó c&t đ&ng hoàng cho đ&p cái đ&u thì c& s&p s&n cái móng ra mà ăn roi mây, con & !”

Th& là chúng ph&i nghi&n rằng nh&n đau. Nh&ng cái roi mây bao gi& cũng đau h&n dao

c&o.

H&#t t&p c&t, đánh v&nh tai, c&o, tôi l&i ph&i t&p mài và li&c dao. Th&t là t& công phu m&i mài đ& c con dao s&c vì ti&n ít, mua ph&i nh&ng con dao non thép, không ra gì. S&c đ&y nh&ng ch& đ& c một ng& i khách đã cùn. M&y ng& i quen ch& tôi mua dao Đ&c, có hình hai l& i dao v&t chéo trên m&t dao, m&i là dao t&t, c&o c& ch&c ng& i ch&a ph&i mài l&i. Nh&ng khi h&i giá, tôi ho&ng h&n, m&t con dao Đ&c m&i, nhi&u ti&n h&n c& b& hòm c&t tóc tôi đã mua. Còn dao cũ thì ba ph&n l& i đã h&t hai, g&n vào đ&n s&ng dao r&i, mà cũng không r& là bao. Đ&nh c& ph&i ch&u mua dao x&u cho r& ti&n và ch&u khó mài, ng&i r&nh lúc nào mài lúc &y. Tôi đánh l& cái ki&u l&y ráy tai. Ai b&o tôi làm, tôi t& ch&i khéo sau khi gi& v& l&c l&i trong hòm đ& :” &a, m&y cái đ& l&y ráy tai l&i đ& quên & nhà r&i sao ?” Tôi r&t ng&i ph&i ch&c vào tai ng& i ta, l& m& b& b&t đ&n ho&c có nh&ng ông khách gi& ch&ng. (tinvui.org Văn h&c)

Nh& b& đ& c&t tóc, t& đó gia đình tôi đ& ch&t v&t. V& tôi ki&m đ& ti&n g&i con cho bà c& và m& rau, m& cá, ti&n quà cho tr&. Tôi ph&i lo nh&ng món chính nh& ti&n nhà, ti&n g&o, ti&n đ&n, than c&i, thu&c men, đôi khi đ&nh đ&nh. Ti&n nhà là n&ng nh&t và ph&i lo đ&u tiên. Nh&ng nh& tr&i, b& đ& c&t tóc giúp cũng khá. Có hôm th&n tài g&c c&a, tôi đang đi lang thang gi&a ph&, ch&t m&t ng& i lính B&o chính đoàn b&o đi theo anh ta. Vào tr&i lính, tôi c&t không k&p và thu ti&n cũng không k&p. Hình nh& binh sĩ s&p ph&i đi đón m&t sĩ quan cao c&p nào đó, viên Thi&u úy mu&n cái đ&u nào cũng ph&i m&i nên b&t t&t c& đ&i đ&i ph&i c&t tóc, ngo&i tr& ng& i nào m&i c&t hôm qua. Tôi c&t đ&n nh& nhem t&i ch& đ& c h&n ba m& i cái đ&u, vì lúc vào đ&n tr&i cũng đã m&t gi& tr&a. C&o s& s&i vì ông thi&u úy gi&c quá. Tóc lính cũng đ& c&t. C& đ&a cao tu&t lên, đ& i chân tr&ng h&u, tr&c trán ch& đ& ba phân. Nh&ng có m&y anh lính tr&, l&a lúc ông Thi&u úy ch&y đi u&ng n&c, b&o kh& tôi là đ& dài h&n m&t tí, ba phân r& i hay b&n phân c&ng t&t. H& nói c&t tóc ng&n ki&u nhà binh b& đ&o ch&, không bắt ph& v&i em đ& c. Tôi làm dài h&n nh& yêu c&u nh&ng ch& s& ông Thi&u úy ki&m soát b&t c&t l&i. May mà xu&i l&t c&.

Hôm đó, mãi chín gi& đêm tôi m&i v& t&i nhà, n&m xo&i ra ph&n th& vì m&t, tôi qu&ng ch& ti&n đ& c trong túi áo ra cho v& tôi đ&m. Đ& c g&n trăm b&c, m&t s& ti&n k&a khá l&y. V& tôi b&o, mai anh c& đi đi l&i l&i tr&c c&a tr&i lính, th& nào h& cũng còn c&t n&a. Nh&ng tôi đâu có k&p nghe h&t, m&t quá vì đ&ng su&t ngày, tôi ng& thi&p đi bên c&nh m&y đ&a con, quên c& ăn.

Ngày hôm sau, tôi xách hòm đ& l&ng v&ng tr&c c&ng tr&i nh&ng ng& i lính đ&ng gác b&o tôi ph&i đi, không đ& c d&ng nó vào trong tr&i.

Ch& còn ba tu&n n&a là T&t Nguyên Đ&n. Đ&c theo ph& Ba-ti và ph& Khách H&i phòng, nh&ng

ch&u hoa đ& lo&i bày bán. Nh&ng c& thu& tiên ngâm trong n&&c, đ&&c qu&ng cáo là s& n& hoa đúng đêm giao th&a, nh&ng c&nh đào đ&y n& ph&t h&ng l&n m&y cái búp xanh, nh&ng ch&u cúc vàng , th&&c đ&&c đ&ng xen l&n nh&ng ch&u qu&t trĩu qu& v&a b&t đ&u chín. Nh&ng tí m bán th&t c&a ng&&i Hoa treo l&ng l&ng nào gà, v&t quay, l&p x&&ng và c& m&t con heo quay vàng.

Trong ch& S&t - H&i phòng cũng đ&y khung c&nh Tết. Các hàng bánh, m&t la li&t. Hàng qu&n áo, gi&y dép tr& con, ng&&i l&n. Các c&p v& ch&ng đ&n con đi s&m T&t. Đ&a đòi cái áo này, đ&a mu&n cái qu&n kia. R&i ti&ng rao lanh l&nh ch& hàng xôi chè:” Ai xôi vò chè đ&&ng”, ti&ng t&c t&c th&ng bé rao mì, gi&ng & ng&&i đàn ông đ&y cái xe có mui l&p:” Cà-phê ô lê bánh tây” l&n l&n v&i c& trăm âm thanh t&p nh&p khác làm thành m&t h&p âm &n ào, bát nháo r&t kích đ&ng, r&t có v& T&t.

Tôi đ&ng nhìn hàng quán nghĩ th&m, n&u ch& mình tôi thì không c&n s&m s&a t&t nh&t cũng xong. Nh&ng còn nhà tôi, năm nào nhà tôi cũng mu&n có mâm c& cúng gia tiên, hai bên n&i ngo&i r&i sau đó h& c& cho các con ăn m&t b&a ph& phê tho&i mái, nhà tôi m&i hài lòng Nhà tôi th&&ng b&o:

” C& năm anh không cúng qu&i các c& không sao. Nh&ng đêm giao th&a anh không đ&&c quên các c&. V&a đ& t& lòng hi&u kính c&a con cháu đ&i v&i ông bà, cha m&, v&a van vái các c& gia h& năm m&i làm ăn may m&n, m&nh kho&. Mâm c& cúng giao th&a nh& v&y l&i không x&ng đáng sao ?”

Tôi ph&i ch&u cái lý lu&n c&a nhà tôi là đúng và t& ngày l&y nhau, đã m&&i hai năm, ch&a năm nào chúng tôi b& l& cúng giao th&a. Nh&ng đ&a tr& v&n không bi&t gì v& l& nghi cúng gi&. Khi tôi c&t ti&t con gà, còn m& chúng ngâm g&o n&p và r&a măng, mi&n, m&c nhĩ, &y là chúng bi&t ph&i s&a so&n đ& ăn m&t b&a ph& chí, sau đó l&i còn đ&&c qu&n áo m&i, gi&y m&i và ti&n m&ng tu&i n&a. (vietnamexodus. org Văn h&c “Nh&ng k& ni&m không phai m&” cùng tác gi&.)

Nh& &n t& tiên đ& trì, sau ngày ông Táo ch&u Tr&i, tôi h&t su&t ngày. Đi nh&ng xóm xa tr&&c gi& ch&a t&ng đ&n, m&t tay cái gh& x&p cho khách ng&i, tay kia h&m đ&ng h&. Nh& có ti&n, ra ch& tr&i, nhà tôi đã ki&m cho tôi đ&&c cái áo va-r&i dài ngang đùi, b&ng đ& nhà binh m&u c&t ng&a, m&c khá &m. M&t cái mũ cũng b&ng đ&, m&u xám, c&a ông tây cà l& nào v& n&&c b& l&i, tôi mua r& v&i giá ba đ&ng c&a m&t ng&&i đàn bà t&ng ti&n c& nh&t đ&nh đòi h&n.

Ba Ngươi Khách Đêm Giao Thưa

Tác Giả: H&#i Ký c&a Xuân Vũ Tr&#n Đình Ng&#c
Thứ Tư, 28 Tháng 1 Năm 2009 01:37

Hàng quà H&#i c&#ng ch&# nào cũng có. Kho&#ng x&# tr&#a, tôi ki&#m m&#t &# bánh mì th&#t ho&#c bánh mì cá. Ra phong tên làm m&#t b&#ng n&#&#c n&#a là no đ&#n t&#i ho&#c n&#u r&#nh, ghé hàng n&#&#c chè t&#&#i &# l&# đ&#&#ng, ch&# vài xu, m&#t c&#c n&#&#c chè pha đ&#&#ng nóng h&#i v&#a th&#i v&#a u&#ng. B&#a nào ch&# hàng bún riêu m&#i chào quá, tôi ph&#i ăn cho ch&# m&#t bát k&#o ch&# nói t&#t nh&#t ng&#&#i ta m&#i đi s&#m t&#t, không ch&#u ăn quà.

V&# tôi đã s&#m s&#a g&#n đ&# cho l&# cúng giao th&#a. Hai cành đào g&#y gu&#c, đèn đ&#a, l&#a th&#a vài cái n&# nh&# xúu c&#m trong hai cái bình c&#c c&#ch, m&#i cái m&#i ki&#u, m&#i men, cái to b&#, cái nh&# xúu nh&#ng v&# và đám con tôi v&#n đ&#ng tr&#m tr&#. Hai ch&#u cúc v&#&#n, hoa n&# toè loe toét loét, hình nh&# ng&#&#i ta đã ch&#i r&#i không thích đem bán r&#. Th&# này đêm giao th&#a ra ch&# hoa ki&#m trong đ&#ng rác cũng có nhan nh&#n. Ch&# có cái bát h&#&#ng là t&#m coi đ&#&#c. Nó b&#ng s&#, v&# hoa xanh, còn lành l&#n. V&# tôi đã đ&# tro b&#p t&#i mi&#ng đ&# c&#m h&#&#ng cho ch&#c. Hai cây n&#n đ&# hai bên c&#m trên hai cái tách u&#ng n&#&#c, quai gi&#u vào phía trong. Bài v&# t&# tiên &# gi&#a, hai bên là &#nh th&#y m&# tôi, phía ngoài che b&#ng m&#t cái màn th&#a v&#i đ&#, ngày T&#t m&#i kéo màn v&# m&#t bên cho bàn th&# l&# ra.

Sáng ba m&#&#i Tết, v&# tôi b&#o:

“ Thôi anh &# nhà ngh&# ng&#i ngày hôm nay, r&#i giao th&#a còn cúng ki&#n !”

Tôi đáp:

“ Ba ngày T&#t ngh&# r&#i. Nhi&#u ng&#&#i b&#n, đ&# đ&#n hôm nay h&# m&#i c&#t tóc. B&# u&#ng !”

“ Anh có đi thì v&# s&#m s&#m. Năm nay gi&#i nghiêm, sau giao th&#a, anh L&#nh không đ&#n xông nhà cho mình nh&# m&#i năm đ&#&#c . Nh&#ng sáng mai anh s&# đ&#n.”

“.” Tôi v&#a đáp v&#a ra kh&#i nhà.

Nhân ti... n xin nói rõ h... n v... i chú cô Tu... n và quý anh ch... luôn, anh L... nh là anh ru... t nhà tôi. Cha m... ch... t... m ch... có hai anh em ch... y qua ch... y l... i v... i nhau. Sáng mai m... ng m... t T... t đó, anh s... đ... n xông nhà cho chúng tôi, r... i sau đó, tôi l... i đ... n xông nhà cho anh ch... và m... ng tu... i cho đám tr... .

Quái ! Tôi c... nghĩ hôm nay 30 Tết, đông khách m... i ph... i vì nhi... u ng... i ch... a k... p c... t tóc. Bà con ta có t... c l... không ai b... o ai mà ph... i s... a sang đ... u tóc trong năm đ... ăn T... t. Đ... u bù tóc r... i không th... vào nhà ng... i thân m... ng tu... i đ... u năm, vì ng... i ta cho là xui. Đàn bà th... i x... a v... n khăn nhung khăn nhi... u, th... i nay thì phi-dê. Còn đàn ông, tr... già không qua tay ông th... c... o.

V... y mà l... i... m... i k... c... c. Tôi xách hòm r... o qua m... y con h... m ch... đ... c m... t cái đ... u ng... i l... n và hai đ... u tr... con. Nhìn đ... ng h... trong ti... m bán giò ch... , th... y đã 2 gi... chi... u. C... m th... y đối, tôi l... y n... m xôi nhà tôi gói cho ra ăn v... i mi... ng ch... bò, ng... i trên gh... x... p, ngay d... i mái hiên ti... m làm máng, đ... a m... t nhìn ph... ph... ng nh... n nh... p. Ăn xong, mua bát n... c chè t... i bên đ... ng, u... ng xong l... i xách hòm đi lang thang thêm lúc n... a. Hình nh... ph... ph... ng, tr... con ng... i l... n không ai chú ý đ... n tôi. H... h... i h... , ch... y mu... n v... t giò lên c... đ... làm m... t công vi... c gì đó cho ngày T... t mà ch... h... bi... t.

M... t c... già t... trong nhà ra th... y tôi l... n b... o vào nhà c... t cho c... . C... t thêm đ... c hai đ... a tr... n... a thì tr... i cũng b... ng l... ng. Tôi b... túi m... y đ... ng ông c... tr... r... i đ... n đ... p đ... ngh... ra v... . Nhìn con đ... ng tr... c m... t, tôi bi... t hôm nay đã đi khá xa, t... đây cu... c b... v... t... i nhà cũng m... t h... n gi... đ... ng h... . Tôi đ... nh ng... i lên cái xích lô nh... ng ti... c m... y đ... ng mua bánh cho con nên l... i thôi.

V... a lúc đó, m... t ng... i đàn bà ăn m... c đ... p đ... , tóc phi-dê, t... phía sau đi v... t lên. Ngang m... t tôi, bà h... i:

“Chú c... t tóc, ph... i không ?”

“ D... , ph... i.”

Tôi v&a tr&#i l&#i v&a d&#ng l&#i. Bà ta cũng d&#ng.

“Chú đi theo tôi v&# nhà c&#t tóc cho ông nhà tôi, đ&#c không?”

Tôi nghĩ hôm nay th&a khách và m&#t cái tóc cũng có thêm chút đ&#nh. &#y, t&# ngày đi t&#n c&#, s&# thi&#u th&#n nó c&# đeo theo v&# ch&#ng tôi v&#i đàn con nheo nhóc làm nhi&#u lúc tôi nghĩ tôi đã thay đ&#i h&#n b&#n ch&#t “công t&#” c&# h&#u. Ngày gia đình còn khá gi&#, b&# tôi làm th&#u khoán có nhi&#u ti&#n, tôi ch&#u tiêu l&#m, đ&#c ti&#ng “m&#nh th&#ng quân” trong đám b&#n bè. Khi c&#i nhà tôi, chúng tôi v&#n còn sung s&#ng. Hình ch&#p tôi và nhà tôi đ&#ng c&#nh cái ô-tô hòm lúc đón dâu mô t&# đ&#c s&# sung túc c&#a gia đình tôi lúc đó. Nh&#ng r&#i đ&#t b&#ng n&#i sóng. Song thân tôi m&#t c&#, c&#a c&#i cũng đi theo và bây gi&#, có l&# không ai nghèo nh&# v&# ch&#ng tôi.

Chú H&#n l&#i u&#ng n&#c và ngh&# vài phút. R&#i chú hít, th&# m&#nh m&#t h&#i dài nh&# đ&# trút cái n&#ng n&# trong lòng ra, và ti&#p:

“Tôi còn đang l&#ng l&# thì bà ta l&#i b&#o:

“Cũng g&#n đây thôi. Sau tr&#i lính kh&# xanh &#y mà.” Bà ta l&#y tay ch&# v&# phía tr&#c. Tôi nhìn theo tay bà ta, cũng bi&#t đó là tr&#i lính kh&# xanh. Qu&# g&#n th&#t.

Tuy nhiên th&#y tr&#i t&#i, tôi v&#n ng&#i, nói không suy nghĩ:

“Có l&# đã t&#i r&#i. Hay ...bà cho đ&#a ch&#, b&#a khác tôi đ&#n c&#t s&#m cho ông ti&#n h&#n?”

Ng&#i đàn bà c&#p l&#i:

“y, đâu có đợc. Mai Tớ t rợi chú. Phợi hợ t tợc đón giao thợa chợ. Đi, chú theo tôi !”

Bà ta nói nhợ ra lợnh, không kợp đợ tôi phợn đợi. Thợ là tôi đi theo bà ta. Tợi trợi lợnh, bà ta vợn đi, tôi nghi ngợ, hợi:

“ Thợa bà, mợi tợn đâu ? Còn xa không ? “

“ Qua đây mợ t tợ. Sợp tợi rợi.”

Nói xong bà ta rợo bợợc, cợm đợu đi thợ t nhanh. Tôi cũng phợi bợợc nhanh cho kợp trong khi phợ xá rợn rợp chuợn bợ chợ giao thợa. Năm, bợy ngợợi đợi nợợc trợợc cợa và quét đợn, ý chợng phợi làm trợợc giao thợa kợ ba ngày Tợ t còn quét tợợc, tiợn cợa sợ đi hợ t. Mợ t vài cợa tiợm lợn mợ toang cợa, đèn đợ t sáng trợng, nhợng chợu quợ t, chợu hoa, càngh đào, bánh pháo... la liợ t. Hình ợ nh này làm tôi liên tợợng đợn cái gia đợnh nhợ bé cợa tôi. Không đợp đợ, sáng sợa giợu có nhợ thợ nhợng cũng ợm cợng, vui vợ và chợc vợ con tôi đang ngợng tôi vợ.

Qua hai ngõ tợ nợa, đợn mợ t cái ngõ ba, xợ tay phợi mợ t quợng, bên lợ đợợng, tôi nhìn thợy mợ t chiợc xe hợi đen lợợi Citroen đang đợu. Tợ đàng xa tôi đã thợy mợ t ngợợi đàn ông trong xe hợi chui ra. Có lợ ông ta đã nhìn thợy ngợợi đàn bà và tôi tợ xa. Ông ta mợc quợn áo đen, bợ-lu-dợng đen, gợn gàng, tợc hợ t cao, chợng biợ t khoợng bao nhiêu tuợi, vì trợi nhợ nhem tôi nhìn không rợ mợ t. Gợn tợi mà ông ta vợn sùm sợp đợi kính đen, gợng thợ t to. Trên đợu cũng sùm sợp mợ t cái mũ “phợ t” đen, vành che hợ t khoợng trán. Ông ta đón ngợợi đàn bà đi cợng vợi tôi bợng câu hợi, giợng sang sợng:

“ Anh này là thợ hợ t tợc, hợ chợ ?”

Ngợợi đàn bà gợ t đợu. Liợn đợ, ngợợi đàn ông mợ cợa xe và bợo tôi:

“ Anh lên xe !”

Tôi ng& ngang, ph&n đ&i:

“ Bà này b&o tôi đi h&t tóc cho ông ch&ng bà ta. Sao b&t tôi lên xe là làm sao ?”

Ng& i đàn ông móc trong túi qu&n ra kh&u súng l&c đen ngòm, ánh thép xanh lè loáng ánh đèn. Anh ta dí mũi súng vào ng& i tôi, tr&m gi&ng rít trong k& rằng:

“ Thì đi h&t tóc. Nh&ng ph&i lên xe đã. Đ&ng đ& tôi n&i câu mà m&t m&ng, nghe không ?”

C&c ch&ng đã, d& i mũi súng, tôi ph&i chui vào băng sau xe, hòm đ& và cái gh& x&p đ& c&nh chân. Ng& i đàn ông cũng chui vào theo tôi, ông ta nói:

“Tôi bu&c lòng ph&i b&t m&t anh l&i.”

Nói xong, nhanh nh& c&t, ông ta rút trong túi qu&n ra vuông v&i đen b&ng cái mùi-soa, và tho&t m&t cái, ông ta đã ch&p vuông v&i chéo vào hai m&t tôi và bu&c th&t ch&t phía sau ót khi&n tôi ph&i kêu lên. Nhân đó ông ta t&ng ngay vào mi&ng tôi m&t cái mùi-xoa khác, đ&y m&t mi&ng. Th& là tôi h&t la, ch& ú . Sau đó ông ta dùng m&t đo&n dây đi&n đã đ& s&n trên xe, trói hai tay tôi l&i, th&t ch&t. M&y đ&ng tác này, ông ta làm ch& trong nháy m&t, khéo léo và thi&n ngh& vô cùng. M&t ng& i không đ& c hu&n luy&n k& càng, không th& khu&t ph&c đ&i th& nhanh nh& th&. Khi th&y đã ch&c ăn, ông ta chui ra, s&p c&a l&i. Tôi nghe ti&ng ng& i đàn bà ng&i trên băng tr&c h&i:” Xong rồi, h& anh ?” và ti&ng lách cách ma-ni-ven quay phía đ&u xe - th&i này, xe h&i ch&a dùng bình đi&n đ& kh&i đ&ng. Xe n& máy, lao đi. (vienxumagazine1. com Trang Th&)

Hai ng& i không nói năng gì v&i nhau, còn tôi ng&i b&t ng&a ra gh&, đ&u óc mu&n n& tung. Tôi quá ân h&n vì tham vài đ&ng b&c mà gi& này cá ch&u chim l&ng th& này. Đi c&t tóc th&t hay là b&t cóc đem đi th& tiêu, hay b&t làm nh&ng vi&c m& ám khác ? T& h&i đ&o chính Pháp, Nh&t chi&m đóng, r&i Vi&t Minh đ&o chính, Nh&t - Pháp đánh nhau, Pháp - Vi&t Minh đánh nhau, đ&ng phái thanh toán nhau và tr&m c&p nh& r&i. B&n có súng là b&n cai tr&, mu&n th& tiêu ai,

mußn gißt ai cũng đßc. Chính tôi đã đßc mßt ngßi bßn rß đi ăn cßp nhßng tôi đâu dám.

Xe chßy khoßng hai mßi phút, đßt ngßt đßng. Ngßi đàn ông quay lại bßo tôi:

“Tuy anh còn hai chân đß chßy nhßng chß nghĩ đßn chuyßn trßn. Ngßi cßa chúng tôi canh gác bên ngoài đßy hßt, anh ra khßi xe là bß bßn ngay ! Nghe kßp không ?” Tôi úß trong mißng đß ông ta hißu là tôi nghe kßp. Sau đó, hai cánh cßa phía trßc mß, rßi sßp lßi, tôi đoán là hai ngßi ra khßi xe. Hß vào mßt nßi nào đó, thßt lâu, tôi ßc đoán cß giß.

Xung quanh vßng ngßt ngoßi trß tißng giun đß, tôi đoán nßi này là cánh đßng, thßnh thoßng tißng chó sßa ăng ßng kéo dài...rßi tißng xe lßa hú còi tßng chßp. Quá thßt vßng, tôi nßm ghé ra nßm xe, thßm nghĩ hßt đßng trßn. Giß dói ra không xong là mßt mßng nhß ngßi đàn ông đã đß. Có lß đây là mßt tß chßc bßt cóc rßt chuyßn nghißp. Hß đã ngßa tßt cß nhßng gì có thß xßy ra tß mßt nßn nhßn cßa hß mußn trßn. Vài cßc nßc chß đßng ußng hßi chißu làm cái bßng đßi cßa tôi quá căng, tôi đành phßi gißi quyßt ngay tßi chß vì nín hßt nßi.

Rßi cßa xe lßi mß, ma-ni-ven lßi quay, xe lßi lao đi nhßng tuyßt nhiên hai ngßi phía trßc không hß chuyßn trò vßi nhau. Tôi đoán hß đang làm mßt vißc gì bí mßt và quan trßng.(hon-viet. co.uk
Văn hßc NT)

Lúc tôi bß bßt lên xe, phß xá đã lên đèn. Giß này vß và các con tôi đßng tßa cßa ngßng tôi vß tßng phút. Cß cúng giao thßa, hßng hoa, bánh trái vß tôi đã gßng lo lßng mßi thß cho đßc tßm nhß ý. Các con tôi chúng rßt vui khi có tôi ß nhà sßp cái này, bày cái kia cho chúng coi. Gia đßnh đßm ßm vui vß dù chßng gißu sang gì. Vß con tôi không thßy tôi vß chßc là nóng rußt lßm đây. Làm sao thông tin cho vß con tôi bißt, tôi đang bß bßt cóc trong mßt chißc xe hßi sang trßng thß này ! Đßu tôi mußn bß ra !

Lúc này xe chßy thßng và nhanh. Tôi đoán xe đã ra khßi thành phß, thßng hßng qußc lß, vì gió bên ngoài phßn phßt thßi rßt mßnh. Phía ngßi đàn bà, cßa kính đß thßp, gió lußn vào trong xe, tôi run bßn bßt. Tôi đßa cß hai tay bß trßi lên cß che cái mßt, ngßi chßt trßn chßu đßng, đß mßu, đß khßc.

Ra kh&i thành ph& m&t lúc lâu, xe v&n c& ch&y. N&u không có m& gi& trong mi&ng, có l& tôi đã nóng n&y la lên :”Hai ông bà đ&a tôi đi mãi đâu ?” nh&ng tôi không làm gì, ngay c& ú & trong mi&ng vì tôi bi&t, có gi& d&i ra ch& t& cho h& ghét, không ích chi.

Kho&ng h&n ti&ng lái, chỉ c& xe qu&t m&nh vào m&t con đ&ng nh& phía tay trái, đi ngo&n ngo&o kho&ng vài cây s& r&i ng&ng l&i. Ng&i đàn ông quay xu&ng tháo khăn và c&i tr&i cho tôi. Ông ta b&o tôi ra kh&i xe. Tôi rút cái khăn trong mi&ng ra, m& c&a, nói v&i ông ta:

“ Xin ông cho tôi đi ti&u m&t cái.”

Ng&i đàn ông ch& tay vào m&t g&c cây c&nh đ&ng. Nh&ng tr&c khi tôi b&c đi, ông ta l&i nói:

“Đ&n n&i làm vi&c r&i. Anh ch& nghĩ đ&n chuy&n tr&n mà m&t m&ng nghe!”

Tôi cũng bi&t nh& th& vì trông m&t ông ta r&t cô h&n các đ&ng. Đ&ng x& g&c cây, tôi c& qu&n quanh v&i ý nghĩ không bi&t b&n này đ&nh hành h& gì tôi đây. Chính tr& đ&ng phái, tôi không. Lính bên này hay bên kia, cũng không n&t. V&y thì h& bi&t tôi đ& làm gì ? Ch& tôi, m&t anh buồn bán ch& tr&i, r&i th& h&t tóc d&o ki&m ti&n nuôi gia đình không xong, nghèo r&t m&ng t&i, v& con nheo nh&c, ai thêm lý t&i tôi ? Đang v&n v& suy nghĩ trong lúc ti&u ti&n, ng&i đàn ông th&y lâu quá, ông ta gi&c:

“ Xong ch&a ?”

Tôi v&a đáp v&a tr& ra. Ông ta nói:

“Đi theo tôi !”

Ngái đàn bà đã đi vào mát căn nhà gán đó ngay tá lúc xuáng xe. Ngái tài xế - tôi xin gái tám váy - đán tôi vào căn nhà đó. Ông ta đi trác, tôi theo sau. Khi còn cách cáng ngá cháng dám bác, ông ta ngáng lái. Rái ông ta thát ra ba tiáng nhá, tôi nghe không rõ, nháng sau đó ông ta quay lái ngoác tôi vào. Sau này tôi nghĩ ra đó là há trao đái mát kháu. Các tá chác dùng mát kháu đá nhán biát nhau trong đêm. Nói sai mát kháu tác là đách, không phái ta, có thá bá n ngay. Quá thá, vào tái cáng, tôi tháy hai ngái quán áo đen, mũ đen, đeo trên vai mái ngái mát kháu tiáu liên. Há bát tôi má hám đá đá há xét. Ngái tài xế đáng nhìn cho hai ngái kia làm viác. Không có gì ngoài bá đá hát tóc. Tôi đóng hám đá và theo ngái tài xế vào nhà.

Đó là mát căn nhà năm gian cáa đóng im ám. Mát ngái đàn ông má cáa cho ngái tài xế và tôi. Quang cánh trong nhà làm tôi rán ngái. Mát ngán đèn nhá trên cái giá đá giáa nhà, máy ngán nán leo lét, các góc nhà đáu lá má tái. Hình nhá ngái trong nhà sá ánh sáng lát ra ngoài vì tôi vào xong là ngái đàn ông đóng cáa lái. Có hai ngái đáng á trong nhà. Ngái thá nhát là mát ngái đàn bà hái đáng tuái, trên đáu đái mát cái khăn len “cát côn” máu xám đám, chá đá há khuôn mát, mác quán đen, cái áo len máu xanh thám, nét mát nghiêm nghá, khác khá. Ngái thá hai là ngái đàn ông mác cái áo va-rái đen, mũ dá đen đái sùm sáp trên đáu, ban đêm ván đeo kính đen, váa náy đã má cáa cho tôi và ngái tài xế. Ngái đàn bà tóc phi-dê đá tôi lên xe không tháy có trong nhà. Rái ngái đàn bà, ngái đàn ông và ngái tài xế lui vào góc nhà. Há thì thám nói vái nhau, cá chá kín đáo, bí mát. Căn nhà có ba gian giáa thông nhau, mái gian đá mát chiác giáng đán. Trên giáng mát ngái nám, tám khăn tráng phá suát ngái và mát. Tôi giát mình. Váy là ngái này đã chát ? Cá ba ngái nám trên giáng đáu nhá váy.

Máy đáa tráng nghe đán đây đáu sá, nhát là máy đáa con gái. Chúng ôám chát láy má. Có lá chúng không dám thá mánh náa. Háp mát ngám nác, chú Hán lái tiáp:

“ Tôi váa nói trên mái giáng là mát xác chát nám ngay đá, khăn tráng phá suát tá đáu xuáng tái chân. Mái cuái giáng có hai chân nán đá và mát bát háng, đát trên cái kánh. Máy cây háng đáng táa khói và ánh nán leo lét càng làm cho cánh táng buán thám hán y nhá trong mát cái nhà quán. Mà nhà quán thát. Ba xác chát ! Tôi lánh cá xáng sáng, tay chân tá nhiên cáng đá. Má hái lánh cháy đác sáng láng. Hám đá rái tay báng rát cái xoáng làm chính tôi giát bán ngái. Máy ngái trong nhà lá lá nhìn tôi mát cái nhìn nghiêm khác. Ngái tài xế nói nhá nháng chác giáng :

“Anh không đác bát cán gây tiáng đáng nhá váy náa, nghe không ? Bát đáu làm viác đi !”

Tôi ráu lái:

“Th... a ông, làm vi... c là làm gì ?”

Ng... i đàn bà ch... vào các xác ch... t:

“ C... t tóc cho m... y ông này !”

Tôi th... c s... khi... p đ... m. T... thu... cha sinh m... đ..., tôi không bao gi... dám đ... n g... n ng... i ch... t. Ngay b..., m... tôi, tôi th... ng yêu nh... v... y mà lúc m... t, thay qu... n áo, khâm li... m, ai làm gì thì làm, tôi tr... n xu... ng b... p.

Tôi run gi... ng h... i l... i, hay là tai tôi nghe l... m:

“ C... t tóc cho nh... ng...v... này ?”

Ng... i đàn ông m... c chi... c va-r... i đen, nãy gi... không nói gì, nhìn vào m... t tôi g... t đ... u và h... t hàm, ra l... nh. Tôi c... m hòm đ... đ... n bên gi... ng, m..., l... y tông-đ... ra.

Tho... t đ... u, ch... m tay vào cái m... t ng... i ch... t, tôi rùng mình. Da thô c... ng, l... nh ng... t nh... b... t... n... c đá lâu ngày. Tóc tai ông ta đ... ng đ... ng, m... t v... t th... ng ... ngay thái đ... ng bên ph... i dài kho... ng ngón tay. V... t máu đã đ... c chùi đi nh... ng ph... n da đó đen l... i nh... qu... m... ng t... i chín. Ng... i này ch... kho... ng trên 40 ho... c 50 tu... i. Mái tóc còn xanh ch... a có s... i b... c, bù xù m... t đ... ng ch... c lâu ngày không c... t. Râu ria l... m ch... m tuy không quá dài. C... p môi mím l... i, đen sì và hai bên hàm b... nh ra. ... c... phía trái cũng m... t v... t th... ng n... a, mi... ng bông băng ph... đi nh... ng không kín, v... t máu đ... m đen k... t, khô c... ng. Trên mình m... c m... t chi... c áo nâu, tôi ch... nhìn th... y ph... n vai. Tóc gáy tôi đ... ng đ... ng, tôi s... quá, ng... i n... i gai ... c vì ch... a t... ng s... vào ng... i ch... t bao gi... .”

M... y đ... a nh... càng s..., g... c đ... u vào lòng m..., hai tay ôm ch... t l... y m... . Có đ... a l... y tay b... t hai tai

không nghe nữa. Câu chuyện đến hồi kinh dị làm chúng tôi nhng. Chú H&n l&i ti&p t&c:

“ Cũng nh& cắt tóc cho ng&&i s&ng, đ&u tiên tôi đ&a nh& tông đ& vào thái đ&&ng h&t ng&&c lên sau khi h&i ng&&i đàn bà đ&i khăn là cắt cao bao nhiêu. Bà ta nói v&a ph&i, mai xanh, cho đ&p. C&t xong hai cái mai, bà ta l&i ng&m nghĩa, t& ý hài lòng. B&y gi& đ&n phía sau ốt m&i là khó. Tôi b&o bà ta:

“ Xin bà cho ng&&i giúp tôi cho ông &y ng&i lên ho&c n&m úp s&p xu&ng thì tôi m&i có th& cắt đ&&c.”

Nghe tôi nói, hai ng&&i đàn ông ch&y t&i, h& loay hoay mãi m&i l&t úp đ&&c xác ch&t nh&ng h& làm v&i v& n&&ng nh&, kính tr&ng. Tôi th&m nghĩ có l& ba ông này là nh&ng v& ch& huy cao c&p c&a nhóm ng&&i này nên h& m&i kính tr&ng nh& v&y. Tôi đ&a tông - đ& vào gáy. Ng&&i đàn bà nói:

“ Chú cắt xanh chân và thun lên vì lúc s&ng ông &y ch& thích ki&u này.”

Tôi đã h&i quen, v& l&i có đông ng&&i nên b&t s& nh&ng cái c&m giác r&n r&n, lành l&nh v&i thi hài ng&&i ch&t và t& khí ph&ng ph&t v&n làm tôi mu&n ói. Nh&ng tôi ph&i c& tìm l&i. C&t xong là c&o. Cũng c&o & gáy, hai vành tai, xong hai ng&&i đàn ông l&i l&t ng&a thì hài cho tôi ch&n hai bên mai r&i c&o râu, cao m&t. Râu c&ng quá tôi ph&i xin tí n&&c đ& làm s&i b&t cái đ& c&o râu. Nhân ti&n, h& cho tôi m&t tách n&&c trà nóng. Uống xong, râu đã h&i m&m, tôi c&o. C&o đ&y đ&y nh& m&t ng&&i còn s&ng. Xong, ph&i x&t n&&c cho &&t tóc r&i r&ngôi. Tóc không ch&u n&p ph&i bôi bi-s&ng-tin ch&i đi ch&i l&i, dùng kéo s&a sang cho đ&p. Ph&i m&t g&n ti&ng m&i xong ng&&i đàn ông th& nh&t.

Vì ph&i đánh v&t v&i cái đ&u ông khách, tôi m&t quá, xin đ&&c ngh& m&y phút. N&m xôi v&i mi&ng ch& bò h&i chi&u ch&c đã tiêu hoá h&t, tôi b&ng c&m th&y đói. Nghe tôi xin ngh&, ng&&i đàn bà đ&ng ý. Tôi đ&a cái gh& x&p l&i k& c&a ng&i. Đ&&c d&m phút, bà ta h&i tôi đã ăn c&m t&i ch&a? Tôi nói đã ăn tr&a lúc 2 gi&. Bà ta vào bu&ng trong, mang ra m&t cái bánh ch&ng nh& b&ng n&m tay, b&o tôi ăn cho đ& đói. Tôi sung s&&ng nói cảm &n, xong bóc cái bánh.

Đột nhiên chuông chùa, chuông nhà thờ rền rã đánh lên. Tôi lồm bồm: "Giao thừa", trí óc chợt xôn xao hai tiếng đó và lòng tôi nao lên vì vui và các con tôi đã mong đợi cái giây phút này từ hai tháng nay. Nhất là các con tôi, chúng mong đợi cái ăn ngon bữa cơm giao thừa, đợi cái áo quần mới, đi giày mới và có tiền mừng tuổi.

Chuông chùa và chuông nhà thờ chầu đầu thì tôi nghe tiếng mõ đánh chầm chầm đều đều, tiếng mõ cầu kinh, tiếng niệm Phật niệm ngôi chùa nào đó. Có lẽ chùa không gần lắm nên không nghe được tiếng cầu kinh. Tôi hỏi có chi không tranh, Chính phủ cấm đốt pháo nên mấy năm nay không có tiếng pháo giao thừa.

Bánh đã bóc hết phần nếm, trông thật ngon, màu trắng xanh đẹp mắt ánh đèn. Tôi đưa lên miệng cắn một miếng, nhai ng nuốt không vào, cảm thấy ngon miệng. Tôi nôn khan mấy cái bọt trắng không nuốt, dù biết rằng rất đói. Ba thấy ngượng ngùng kia, thở khí lạnh, tôi thức chờ ăn bao giờ ăn uống trong trường hợp này. Tôi hỏi bố mẹ vì thiêu lửa chớ nhai quấy tôi không đi đâu khi đến đây. Đành lấy lá gói lại, tôi đưa cái bánh lên nóc hòm để rồi xin đi rửa tay để chờ tiếp. Một người đàn bà trẻ này giờ chầu xuýt hơi, nghe bà đi khăn gói bằng áo sơ, tôi trong bụng đi ra, đến tôi ra sân trước, chờ cho tôi vào nhà và cái gáo. Bên ngoài thật lạnh, gió lạnh làm tôi run bần bật, hai hàm răng đánh vào nhau cộp cộp. Rửa tay xong, tôi đi theo người đàn bà trẻ vào nhà.

Bắt đầu ông khách thứ hai. Ông này tóc không dài lắm nhưng có bộ râu quai nón khá rậm và dài. Hoàn toàn tóc trên không có vết thọc, tôi nghĩ có lẽ ông ta biết thọc tóc vai trái xuông vì khi giờ tắm với phải phải ra, bông băng quấn đầy cả. Cũng phải hai, ba người phải, tôi mới cắt xong phía gáy cho ông này. Đến chỗ, tôi đánh vết với bộ râu vì dao đã hơi cùn mà râu ông ta quá cứng. Bôi hai ba lần xà phòng nhưng râu vẫn không mềm chút nào. Người chột, nói chung, còn một cái khác với người sống mà đến hôm đó tôi mới nghĩ ra, là râu tóc của họ đều đều ngấm lên y như khi ta quá sống. Tôi thay con dao khác nhưng chỉ đi vài đường là dao nứt. Vì tay mỏi quá, tôi làm sạch một mảnh da nhai cho ông này. Nhưng người sống thì máu đã thấm ra nhưng xác chết, máu không lưu thông nữa, nên không có vết máu. Dù sao tôi cũng giặt mình vì sống sống sót, tôi sống nhưng người đang đứng cạnh tôi làm việc nhìn thấy thì khó.

Tôi không nhưng một, liếc nhìn, nhưng cả ba đang thòm thì nói chuyện nên không biết. Không hiểu sao hôm nay nhưng con dao của tôi mau như vậy. Lấy miếng da ra liếc nhìn thấy, chờ tiếp cho xong, nhưng dao chèn râu quá cứng như râu Trùng ng Phi. Tôi hỏi hai người đàn ông đứng

đó, nhà có lái lam mái không ? Há cháy đi tìm máy phút trá ra nói không có. Hàm râu lám chám, chá cáo rái tráng nhán, chá còn y nguyên đen sì coi tác cái. Nháng dù tôi cá cáo, chá đát da chá bá râu nham nhá ván hoàn nham nhá. Ba ngái thôi nói chuyán đán đáng sau láng, coi tôi làm.

Ngái đàn bà đái khăn - có vá là ngái chá huy - nhìn vào mát xác chát tôi đang cáo, nói:

“ Này chú phó cáo, sao hàm râu cáa ông, chú cáo lem nhem váy ?”

Tôi đang cúi ngái đá cáo, cái láng mái muán gáy ra, ngác nhìn lên ba ngái::

“ Tháa bà, có lá phái cháu váy vì dao cáa tôi nhát quá cáo không đi.”

Bà ta sáng giáng:

“ Nháng phái làm sao chá đá nham nhá thá này cháp hình cháp ánh sao đác ? Hình thá, hình đá tôn kính ká niám lâu dài chá phái mát ngày, hai ngày rái bá đi đâu.”

Tôi nhăn nhó:

“ Nhá váy phái chá sáng, ra chá mua vài con dao lam, may ra mái đác.”

Ngái đàn bà bát đác dĩ cháp thuán nháng có vá không vui. Tôi bá hàm râu quai nón dá dang đó quay sang ngái thá ba sau khi đã chái rángôi, bôi bi-săng-tin đầu đó cho mái tóc ăn náp.

Ông khách th& ba c&a tôi kho&ng g&n sáu ch&c, tóc mu&i tiêu. M&t v&t th&&ng ngay đ&u, tôi đoán là do đ&n hay m&nh bom, máu còn dính c&c, l&i qu&n bông băng, r&t khó c&t. M&t ông ta nh&n nhúm, mi&ng mím l&i, có l& lúc ch&t đau đ&n l&m. Ông này không có râu, ch& l&a th&a chút đ&nh nên c&o d& dàng.

Tôi c&t xong ba cái đ&u thì gà gáy r& lên l&n th& nh&t. Đó là b&n gi& sáng ngày m&ng m&t T&t năm Đinh H&i (1947).

Chuông chùa và chuông nhà th& l&i gióng lên cùng v&i ti&ng mõ t&ng ni&m đ&u đ&u. Nghe ngoài đ&&ng đã th&y có ng&&i đi, xe ng&a l&c c&c v&i ti&ng vó ng&a gõ trên đ&&ng, nh&ng tr&i còn t&i l&m.

Tôi nói v&i ng&&i đàn bà đ&i khăn cho tôi đi r&a tay và ngh& m&t m&t chút. Bà ta l&i sai ng&&i đàn bà tr& đ&n tôi ra v&i n&&c. Sau đó tôi l&i vào nhà. Ng&&i trong nhà đang chu&n b& ch&p hình cho ba ng&&i ch&t. Tôi th&y có m&t ông th& ch&p &nh v&i máy ch&p, cái chân ba c&ng đ& máy và cái khăn đen to r&ng đ& trùm máy. Giây đi&n m&t đ&ng, đèn chân cao c&a th& ch&p &nh hai ba cái. Tôi t& nghĩ th&m, không bi&t ông th& ch&p &nh này có b& b&t cóc nh& tôi không. Ng&&i đàn bà tr& đ&a cho tôi m&t tách n&&c n&a. Tôi cảm &n nh&ng không u&ng, đ&u v&n qu&n quanh v&i ý nghĩ tìm cách thoát thân vì xong vi&c r&i, bi&t đâu h& không th& tiêu ho&c b&t làm nh&ng chuy&n khác.

Nh&ng không lâu, ng&&i tài xế đ&n bên b&o tôi đi theo ông ta. Ra sân, ông ta nói:

“ Vì tr&&ng h&p đ&c bi&t, chúng tôi ph&i b&t cóc anh t&i đây làm vi&c, mong anh thông c&m. Đây là ti&n công c&a anh,”

Ông ta móc túi trao cho tôi m&y t& gi&y b&c, “ Chúng tôi tr& anh g&p đôi bù vào s& khó nh&c đêm hôm khuya kho&t c&a anh. Đó là chúng tôi đã t& t& v&i anh l&m, không thì vì v&n đ& b&o m&t, anh còn ph&i theo chúng tôi đi n&a, ch&a th& v& g&p m&t v& con ngay đâu.”

Tôi ch& biết “Đ&, đ&” cho xong chuy&n r&i b& ti&n vào túi, bi&t r&ng s&p đ&&c tha v&. M&t ni&m hân hoan tràn ng&p lòng tôi, có th& nói ch&a bao gi& tôi m&ng nh& th&. Ông ta l&i nói:

“ Anh c&m h&m đ& theo tôi !”

Tôi nói:

“Xin phép ông cho tôi m&y phút chào quý v& ở trong nhà.”

R&i tôi vào nhà b& đ&ng c& vào h&m, xong nói v&i ng&&i đàn bà đ&i khăn:

“ Xin bà cho phép tôi đ& c kh&n vái các v& này tr& c khi ra v&.”

Ng&&i đàn bà đ&ng ý. Tôi đ&ng gi&a nhà, xin ba cây h&&ng đ&t đ&&i ng&n n&n cho cháy r&i h&&ng vào ba thi hài,ch&p tay vái và lâm râm kh&n:

“ Xin các ông tha &i n&u tôi đã làm đ&u gì không ph&i v&i các ông hôm nay. Các ông s&ng khôn, thác thiêng phù h& cho gia đình tôi đ&&c may m&n. Kính chúc các ông s&m tiêu điều mi&n c&c &c.”

Tôi v&a kh&n xong thì m&t đám g&n ch&c ng&&i b&&c vào nhà. Đàn ông, đàn bà, thanh niên, ng&&i già đ&u có. H& th&m thì v&i nhau và l&y th& h&&ng, chia m&i ng&&i ba cây H& cũng chu&n b& ni&m h&&ng cho ng&&i ch&t, ng&&i nào ng&&i n&y thái đ& r&t cung kính và tuy&t đ&i im &ng.

Tôi c&m h&m đ& và cái gh& x&p , g&t đ&u chào m&i ng&&i r&i b&&c ra sân, th& ph&o nh& nh&m vì bi&t s&p tai qua n&n kh&i. Ng&&i tài x& đã đ&i tôi & đó. Ông ta đang thì th&m v&i ng&&i đàn bà tr&. Th&y tôi, ông ta ngo&c tôi đi theo ra ch& đ&u xe. Ông ta b&o tôi quay &ng cho ông ta b&t

m̗t. Khác v̗i l̗n đ̗u, tôi ngoan ngoãn nghe l̗i. Cũng vuông kh̗n h̗i n̗y, bu̗c ch̗t nh̗ng tôi ph̗i ráng ch̗u. Xong đ̗n đ̗n d̗y đ̗n, tr̗i hai tay. L̗n n̗y, tôi không b̗ t̗ng gi̗ vào m̗m. Sau cùng, lên xe. Ch̗ có tôi và ông ta, không có ng̗i đàn bà tóc phi-d̗. Ông ta quay ma-ni-ven, lái đi. Đi kho̗ng vài ch̗c phút, xe đ̗ng l̗i. Ông ta m̗ c̗a xe, tháo kh̗n và c̗i tr̗i cho tôi. Tr̗c khi đi, ông ta còn đ̗n:

“Đ̗ng tìm hi̗u nh̗ng gì v̗ chúng tôi và n̗i v̗a n̗y làm vi̗c. Anh hi̗u ch̗ ?

Tôi g̗t đ̗u:

“Đ̗, hi̗u.”

Chi̗c xe đen khu̗t vào trong s̗ng đêm, m̗ m̗ o o o. Tôi đ̗n th̗n đ̗ng ng̗ xem đây là đâu. Nhìn tu̗t đ̗ng xa th̗y l̗ nh̗ có đèn sáng. Tôi lò dò t̗i đó. Sau khi h̗i thăm đ̗c bi̗t đó là b̗n xe “ca” Ki̗n An đi H̗i phòng, tôi r̗t m̗ng. Kho̗ng m̗t gi̗ n̗a, có chuy̗n xe đ̗u tiên lúc 6 gi̗ r̗i sáng. Vì hành khách quá đông không mu̗n b̗ m̗i l̗i, h̗ng cho xe ch̗y c̗ 3 ngày T̗t. Các toán rà mìn và gi̗ an ninh trên qu̗c l̗ cũng v̗n làm vi̗c. H̗ không ngh̗ T̗t ta.

Không th̗ t̗ h̗t n̗i vui m̗ng c̗a v̗ con tôi khi tôi v̗ t̗i nhà. Tôi không dám k̗ câu chuy̗n ba ng̗i khách đêm giao th̗a cho v̗ con tôi nghe, e t̗ đó l̗i x̗m bi̗t, nguy hi̗m cho tôi. Tôi ch̗ nói v̗i v̗ tôi, tôi g̗p l̗i m̗t anh b̗n h̗c t̗ h̗i x̗a h̗i x̗a, anh ta m̗i v̗ nhà ch̗i, b̗ r̗u ra u̗ng r̗i say quá, l̗i gi̗i nghiêm, không v̗ đ̗c. V̗ tôi hoài nghi vì x̗a nay tôi r̗t tr̗ng b̗a cúng giao th̗a nh̗ng vì tôi qu̗ quy̗t th̗, nên tin.

Ngay chi̗u m̗ng m̗t Tết, đ̗u tôi nh̗c nh̗ búa b̗ và ng̗y ng̗t s̗t, n̗m bi̗t c̗ tu̗n không đ̗y. Tôi đã ho c̗m kh̗t kh̗ t̗ m̗y ngày tr̗c. C̗ nghĩ đ̗n nh̗ng cái đ̗u, cái m̗t se c̗ng, l̗nh ng̗t nh̗ đ̗ng, tóc tai đ̗ng ng̗c, nh̗ng v̗t máu b̗m đen c̗a ng̗i ch̗t mà tôi ph̗i c̗t, ph̗i c̗o, ph̗i ch̗i, ph̗i làm đ̗p, tóc gáy tôi l̗i đ̗ng đ̗ng lên. V̗ tôi n̗u cháo, n̗u súp ép tôi ăn, tôi g̗ng ra bàn ăn vài thìa cháo l̗i ói ra vì cái mùi t̗ khí tôi t̗ng t̗ng nh̗ v̗n còn quanh qu̗n.

Bà Ngồi Khách Đêm Giao Thưa

Tác Giả: H&#i Ký c&a Xuân Vũ Tr&n Đình Ng&c
Thứ Tư, 28 Tháng 1 Năm 2009 01:37

Sau cæ tháng, tôi m&#i kh&#i và tß đó tôi bæ nghæ hßt tóc dßo và cũng ræ H&#i cæng lên Hà næi. Sß dĩ hôm nay tôi dám kæ læi câu chuyæn đó cho chú cô Tuæn và các anh chæ nghe vì tôi nghĩ cũng sáu năm ræi. Tôi đoán mßt đæng phái chính træ nào đó đã giao tranh và đã thißt hæi nhæng væ chæ huy cao cæp cæa hæ. Hæ không muæn đem chôn ngay mà cæt tóc, trang đißm ræi chæp hình làm kæ niæm, nhæ læi ngæi đàn bà nói, hoæc làm gì khác næa tôi không bißt. Hæ doæ tôi phæi kín miæng vì hæ sæ đæng &, kæ thù cæa hæ đæn quæy nhiæu, chæ đæn nay, chuyæn cũng đã phôi pha, chæc hæ không có thì giß đæ ý xem tôi có tißt læ chuyæn cæa hæ hay không.

Vì væy tôi mæi dám kæ làm món quà Xuân chú cô Tuæn và các anh chæ nghe và thông cæm væi tôi qua mßt đêm giao thæa nhæ dĩ.

Chú Hæn læi kéo cái đißu, væ thuæc hút. Bæn chúng tôi cũng hút. Khói thuæc toæ lan trong không gian. Chúng tôi chæa ai nói câu nào, có thæ mæi ngæi mßt ý nghĩ væ cái chæt cæa ba ông khách đêm giao thæa năm H&#i cæa chú Hæn.

Ngoài træi, gió bßt đæu næi mænh. Bæu træi đæy mây đen, sæm chæp ù ù , nhìn qua cæa kính, cæn mæa læn sæp tæi. Mæy đæa træ đã ngæ say trong lòng mæ. Các chæ đang bæng chúng lên gác ngæ, tay kia đßt nhæng đæa læn. Cô Thæ và mæy chæ khác cũng cáo læi theo lên. Vài ông bæn læng giæng cæa tôi đæng lên cáo tæ.

Lúc mæ cæa cho hæ ra, tôi còn nhìn hai quæ hoæ châu đæ ræc, sáng ræ, læ læng trên bæu træi ngoæi ô Hà næi và tiæng đæi bác ì ì m, læn væi tiæng sæm sét, tæ xa væn đæu đæu væng væ.

(Chuyæn có thßt đæc vißt læi đæ nhæ nhæng ngæi thân đã khußt)